

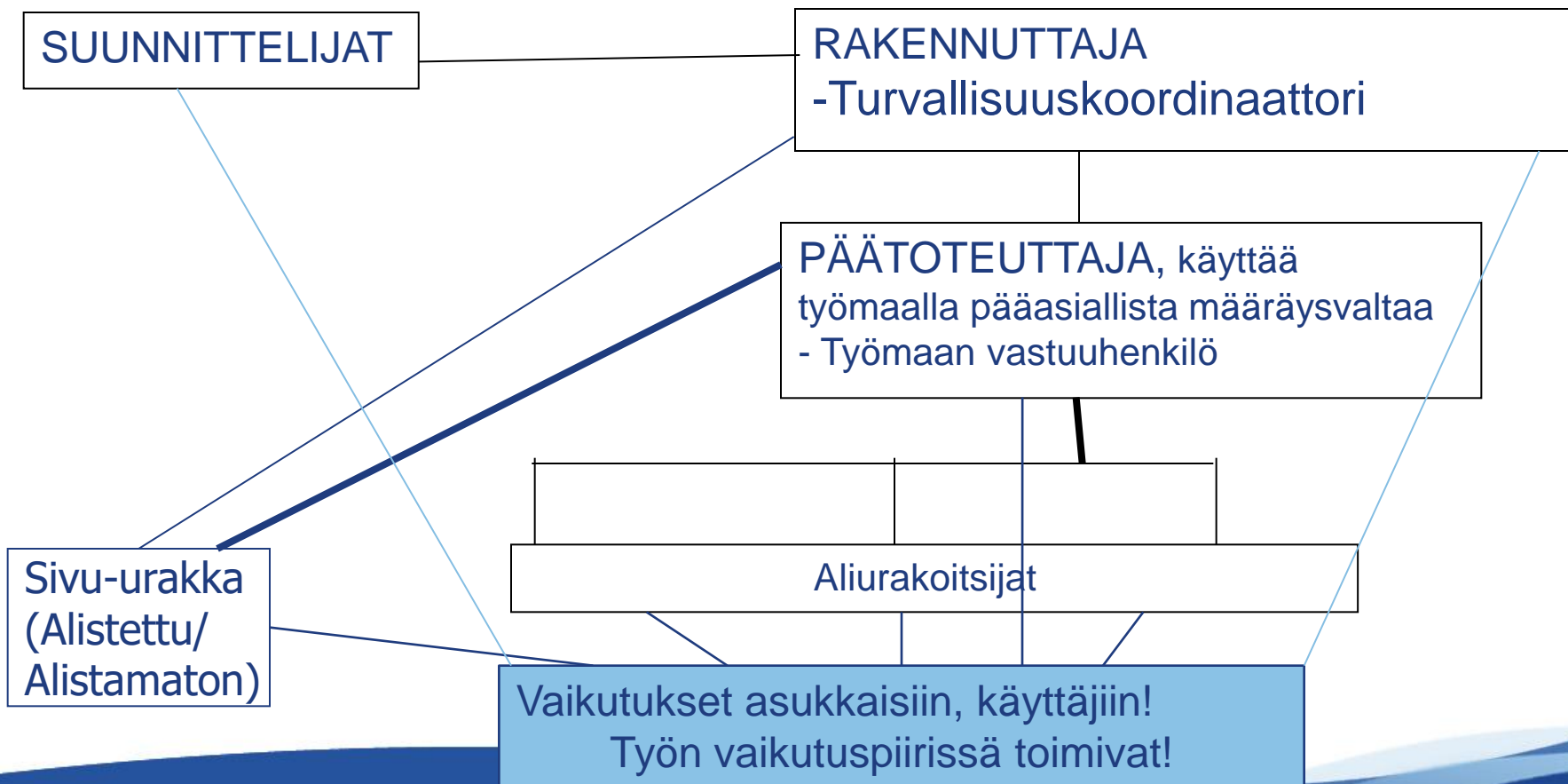
Kemiallisten tekijöiden valvonta rakennustyömaalla

Kuvan lähde: <https://rakennustaito.fi/kemikaaliasiat-haltuun-tyonjohtajan-ammattitaidolla/>

Rakennustyömaan organisaatio

Työturvallisuuslaki (738/2002)

- 8 § työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite
- 10 § työn vaarojen selvittäminen ja arviointi
- 11 § erityistä vaaraa aiheuttava työ
- 14 § työntekijälle annettava opetus ja ohjaus
- 15 § henkilönsuojainten, apuvälineiden ja muiden laitteiden varaaminen käyttöön
- 18 § työntekijän yleiset velvollisuudet
- 20 § henkilönsuojainten käyttö ja soveltuva työvaatetus
- 21 § työvälineiden ja vaarallisten aineiden käyttö
- 33 § työpaikan ilmanvaihto ja työhuoneen tilavuus
- 37 § ilman epäpuhtaudet
- 38 § kemialliset tekijät ja työssä käytettävät vaaralliset aineet
- 46 § ensiapu

Vna kemiallisista tekijöistä työssä

(715/2001)

- Valvontaan suoraan:

- Kemikaaliluettelo 5§
- Käyttöturvallisuustiedotteet 5§
- Kemiallisten tekijöiden riskien arviointi (KIRJALLINEN) 6§

- Suojainten käyttö ja säilytys TTL 15§ ja suojainasetus 427/2021 3§, 5§, 6§, 7§
- Kemikaalien pakkausmerkinnät TTL 38§ ja kem.asetus 4§

Muita kemiallisten tekijöiden valvontaan liittyviä säädöksiä ovat

- STMa haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (654/2020), asetuksen päivitys on noin kahden vuoden välein.
- laki syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä (452/2020), ns. ASA-laki.
- VNa työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta (1267/2019) – asetusta sovelletaan työhön, jossa käytetystä tai esiintyvistä tekijästä aiheutuu tai voi aiheutua lisääntynyttä vaaraa sairastua syöpään. Asetusta sovelletaan myös työssä käytettäviin tai esiintyviin perimää vaurioittaviin aineisiin.
- VNa lisääntymisterveydelle työssä vaaraa aiheutuvista tekijöistä ja vaaran torjunnasta (603/2015)
- työterveyshuoltolaki (1383/2001)
- VNa terveystarkastuksista erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä (1485/2001)
- VNa hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta (708/2013).

Vna 205

7 § Rakennushankkeen suunnittelu ja valmistelu

Suunnittelijoille kuuluvat velvoitteet on välttämätöntä yksilöidä tehtävinä suunnittelijalle annetussa toimeksiannossa. Tällöin keskeistä on suunnittelun ohjauksessa myös riittävän ajan varaaminen työturvallisuusasioiden selvittämiseen suunnittelutehtävissä. Rakennuttajan on tarpeen seurata suunnitteluprosessia ja pyytää tarvittaessa suunnittelijalta lisäselvityksiä työturvallisuusasioista. Tällöin materiaalivalinnoilla, rakenteen teknisillä toteuttamistavoilla ja **vaarattomien kemikaalien ja aineiden käytöllä on tärkeä merkitys**. Rakennustyössä lopputuotteen aikaansaaminen edellyttää myös toteutuksen turvallisuuteen vaikuttavien seikkojen huomioon ottamista.

8 § Rakennuttajan laatimat asiakirjat ja täytäntöönpanon seuranta rakennustyössä

Toteutustapa, jossa rakennushanke toteutetaan aliurakointia käyttäen, on turvallisuuden hallinnan ja työntekijöiden turvallisten työtapojen kannalta erittäin vaativa. Rakennuttaja valitsee rakennushankkeen toteutus- ja urakointitavan. Säädöksellä halutaan rakennuttajan osaltaan huolehtivan, että myös aliurakointitilanteissa työturvallisuudesta on huolehdittu säädösten edellyttämällä tavalla. Rakennustyöntekijöiden terveyden kannalta fysikaalinen **ja kemiallinen altistuminen on merkittävä vaara työntekijöiden terveydelle**. Rakennustyömailla tehdään kuitenkin vähän työhygieenisiä mittauksia työolojen korjaamisen tarpeen arvioimiseksi. Rakennushanketta toteuttaa yleensä useita työnantajia, joiden velvoitteisiin altistumisen arviointi kuuluu. Koska rakennuttaja laatii 8 §:n 1 momentin mukaisesti turvallisuusasiakirjan, jossa on esitetty vaara- ja haittatekijät, on tarkoituksenmukaista, että rakennuttajaa myös määrittelee, missä tilanteissa ja keiden työnantajien on tehtävä työhygieenisiä mittauksia työmaalla.

33 § Suunnitteluvelvollisuus ja esitiedot

33 §:n 4 momentin mukaan on selvitettävä maaperän biologiset ja **kemialliset vaara ja haittatekijät**. Selvitykset on tehtävä ennen töiden alkua. Vaaroja ei voida ennakoita poistaa ja siksi on arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle. Koska esim. saastuneen maaperän aiheuttamat vaarat ovat merkittävät työn vaikutuspiirissä, on myös ne selvitettävä.

49 § Purkutyön suunnittelu ja purkutyömenetelmät

49 §:n 6 momentin mukaan asbestia sisältävän rakenteen purkamisesta määrätään erikseen (valtioneuvoston päätös asbestityöstä 1380/1994). **Myös kemiallisiin** ja biologisiin altisteisiin liittyvistä vaaroista säädetään erikseen. Näitä ovat esim. valtioneuvoston asetus kemiallisista tekijöistä työstä (715/2001) ja valtioneuvoston päätös työntekijöiden suojelemiselta työhön liittyvältä biologisten tekijöiden aiheuttamalta vaaralta (1155/1993).

70 § Työhygieeniset haittatekijät

70 §:n 4 momentin mukaan keskeistä on työntekijöiden ja työnjohdon oikea informointi. Tämä tehdään esim. **kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteilla ja kemikaaliuetteloilla**. Ne on pidettävä työpaikalla nähtävillä. Käyttöturvallisuustiedotteista säädetään tarkemmin kemiallisista tekijöistä työssä annetun valtioneuvoston asetuksen (715/2001) 5 §:ssä. Sen 5 §:n 1 momentin mukaan ”Työnantajan on pidettävä ajan tasalla olevaa kaupanimen mukaista luetteloa työpaikalla käytettävistä kemikaaleista. Luettelosta on käytävä ilmi kemikaalin luokitustiedot ja se, mistä kemikaalista on saatavilla käyttöturvallisuustiedote.” Asetuksen (715/2001) 5 §:n 2 momentin mukaan ”Käyttöturvallisuustiedotteet ja luettelo työpaikalla käytettävistä kemikaaleista on pidettävä työpaikalla työntekijöiden nähtäväksi saatavina. Käyttöturvallisuustiedotteet ja luettelo tai niiden jäljennökset on toimitettava sopivalla tavalla työpaikan työsuojeluvaltuutetulle.”

70 §:n 5 momentin mukaan on **arvioitava vaarat ja haitat kemikaalien osalta**. Tällöin on välttämätöntä mitata työhygieenisiä arvoja. Rakennuttajan vastuu on keskeinen. Rakennuttajan on esitettävä työmaan urakoitsijoille ja päätoteuttajalle asetuksen 8 §:n 3 momentin tarkoittamissa rakennuttajan tekemissä menettelyohjeissa periaatteet, että mitä mitataan ja milloin, missä työvaiheissa ja kenen toimesta. Päätoteuttaja on toinen tärkeä vastuullinen osapuoli ohjaamaan urakoitsijoita mittauksissa. Tällöin on 10 §:n 4 momentin tarkoittamassa päätoteuttajan tekemässä rakennustöiden turvallisuussuunnitelmissa yksilöitävä se, mitä rakennuttaja velvoittaa menettelyohjeissa. Pääperiaate on, että työnantajien on suoritettava mittauksia säännöllisesti. Mittauksia on tehtävä myös aina, kun olosuhteissa tapahtuu altistumista lisääviä muutoksia. Mittaustuloksia on verrattava raja-arvoihin. Raja-arvot ylittävien mittaustulosten on johdettava välittömiin parannustoimenpiteisiin. Näitä parannustoimenpiteitä on päätoteuttajan ja rakennuttajan valvottava vastuidensa puitteissa.

70 §:n 6 momentin mukaan työpaikalla on arvioitava vaarat ja haitat **kemikaalien osalta (kemiallinen vaaratekijä). Tällöin on välttämätöntä mitata työhygieenisiiä arvoja.** Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (795/2007). Asetuksen 1 §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa tällä asetuksella luetteon kemiallisista tekijöistä työssä annetun valtioneuvoston asetuksen (715/2001) 13 §:ssä tarkoitetuiksi työpaikan ilman haitallisiksi tunnetuiksi pitoisuuksiksi (ohje raaja-arvot). Samalla vahvistetaan luettelon 15 §:ssä tarkoitetuiksi työntekijän biologisista näytteistä mitattavien biologisten altistusindikaattorien ohjeraja-arvoiksi. Luettelot julkaistaan sosiaali- ja terveysministeriön julkaisun ”HTP-arvot 2007”

<https://www.ttl.fi/ajankohtaista/tiedote/rakennustyontekijoilla-todettiin-eniten-ammattitauteja>

Työterveyslaitoksen mediatiedote 25.4.2022

Vuonna 2018 vahvistettiin 1067 ammattitautitapausta, joista 755 työikäisillä.

Eniten ammattitauteja vahvistettiin seuraavissa ammateissa:

1. rakennustyöntekijät (pois lukien sähköasentajat)
2. maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.
3. konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat

Rakennusalan työntekijät kohtaavat työssään moninaisia altisteita, jotka voivat vaikuttaa terveyteen. Yleisiä altisteita ovat melu, käsitärinä ja kemikaalit (kuten epoksi), ja aiemmin rakennusallalla on altistuttu asbestille. Lisäksi alalla todetaan erilaisia rasisussairauksia.

– Epoksiyhdisteet aiheuttavat tällä hetkellä eniten työperäisen allergisen

Työterveyslaitokselta

Rakennusalan työntekijät kohtaavat työssään moninaisia altisteita, jotka voivat vaikuttaa terveyteen. Yleisiä altisteita ovat melu, käsitärinä ja **kemikaalit (kuten epoksi)**, ja aiemmin rakennusosalalla on altistuttu asbestille. Lisäksi alalla todetaan erilaisia rasisussairauksia.

– Epoksiyhdisteet aiheuttavat tällä hetkellä eniten työperäisen allergisen kosketushottuman tapauksia. **Kun käyttää työssään epoksiin perustuvia tuotteita, kuten epoksimaaleja, -liimoja ja -pinnoitteita**, on tärkeää suojautua kemikaalin ihokosketukselta, sanoo ihotautien apulaisylilääkäri Maria Pesonen Työterveyslaitoksesta.

Lähde: <https://www.ttl.fi/ajankohtaista/tiedote/rakennustyontekijoilla-todettiin-eniten-ammattitauteja>

Kerrostalon rakennustyöt keskeytyivät, kun maan alta paljastui omituisia nestettä sisältäviä säiliöitä Järvenpäässä

Alueelta löytyi maanalaisia säiliöitä, joissa oli haitallisia kemikaaleja. Säiliöt sekä saastunut maa-aines kuljetettiin pois ja töitä jatkettiin.

Lasse Kivinen / HS 22.12.2021 EI KOMMENTTEJA

Lähde: <https://www.rakennuslehti.fi/2021/12/kerrostalon-rakennustyot-keskeytyivat-kun-maan-alta-paljastui-omituisia-nestetta-sisaltavia-sailioita-jarvenpaassa/>